

Život Cirkvi

Ročník 15

1/2008

Prezident Gašparovič prijal koledníkov Dobrej noviny a ocenil ich snahu pomôcť druhým

Rok 2007 so Svätým Otcem

V posledný deň roka každý z nás bilancuje. Vatikánsky rozhlas je hlasom Svätého Otca a my si v nasledujúcich minútach pripomenieme niektoré dôležité body jeho pôsobenia v roku 2007.

Kniha „Ježiš Nazaretský“

16. apríla, v deň 80. narodenín Svätého Otca, sa na pultoch kníhkupectiev objavila jeho kniha *Ježiš Nazaretský – 1. diel, Od krstu v Jordáne po premenenie*, ktorá je dnes už preložená aj do slovenčiny. Ako uvádza oficiálne komuniké Svätej stolice, nejde o dokument Magistéria, ale o pápežovu osobnú meditáciu, o jeho púť k Ježišovi. Hlavným cieľom knihy, na ktorej Benediktovi XVI. veľmi záleží, je vzbudiť v čitateľovi rast živého vzťahu s Ježišom Kristom. Keď ho krok za krokom vovádza do osobného priateľstva s Pánom, nebojí sa zároveň obviniť svet z toho, že Boha odsúva za svoje hranice a upiera sa iba na viditeľné a materiálne skutočnosti, čím riskuje vlastné sebazničenie v egoistickom hľadaní čisto materiálneho blahobytu a v hluchote voči skutočnému povolaniu ľudskej bytosti – stať sa v Božom Synovi Božím dieťaťom a tak dosiahnuť pravú slobodu.

„Žiadne kráľovstvo tohto sveta nie je Božím kráľovstvom, absolútnou podmienkou na spásu ľudstva... a ten, kto tvrdí, že dokáže vybudovať spasený svet, iba podporuje Satanovo klamstvo a vrhá svet do jeho rúk.“ Tieto slová z knihy Benedikta XVI. citoval na jej slávnostnej prezentácii viedenský kardinál Christoph Schönborn. „Čo teda priniesol Ježiš ak nie lepší svet?“ spýtal sa a následne odpovedal: „Ježiš priniesol Boha a s ním pravdu o našom cieľi a našom pôvode.“ Osobu vteleného Boha a jeho učenie Benedikt XVI. postavil do centra svojej knihy – vlastne jej prvej časti, ktorej sa dodnes predali viac ako 2 milióny výtlačkov po celom svete. Druhá časť by sa mala venovať Ježišovmu dospievaniu a umučeniu a Svätý Otec na nej pracuje.

List čínskym katolíkom

„List Svätého Otca čínskym katolíkom nesklamal dlhé očakávania, naopak, pozitívne prekvapil.“ Konštatoval to hovorca Svätej stolice Federico Lombardi koncom júna, keď Benedikt XVI. zverejnil dlho pripravovaný dokument. Jeho podpis nesie dátum turíčnej nedele 27. mája a pápež listom podľa vlastných slov ponúkol „niekoľko smerníc o živote Cirkvi a evanjelizáčnom diele v Číne, aby tamjším veriacim pomohol odhaliť to, čo od nich chce Pána Učiteľ Ježiš Kristus.“

List čínskym katolíkom sa zrodil ako odpoveď na otázky čínskych biskupov, ktorí čelili utrpeniu a zmätku a s dôverou sa počas mnohých rokov obracali na Rím, na

pápeža, ako jedínú osobu, od ktorej možno dostať skutočne záväznú odpoveď. Tieto problémy zoširoka a podrobne rozoberala špeciálna úzka komisia znalcov čínskych reálií pri Rímskej kúrii. V januári tohto roku potom pápež Benedikt XVI. zvolal stretnutie rozličných cirkevných predstaviteľov vrátane čínskych a spomenutá komisia napokon vypracovala finálny dokument, kde naznačila teologicko-pastoračné smernice pre katolícke spoločenstvo v Číne.

Ako zdôraznil hovorca Svätej stolice páter Federico

Lombardi, „v liste Benedikta XVI. sa živo prejavujú dve veľké lásky: k Číne a ku Katolíckej cirkvi v jej pravej povahe, tak, ako ju ponúka najpôvodnejšia tradícia a vierouka. Ide o prejav predovšetkým náboženský a pastoračný, určený členom Katolíckej cirkvi v Číne, ktorý sa nechce miešať do politických alebo diplomatických problémov.“

Benedikt XVI. opakuje viacnásobnú výzvu svojho predchodcu

Jána Pavla II. čínskym katolíkom na dialóg, porozumenie a odpustenie. Vernosť Kristovi a pápežovi majú spájať s úctivým dialógom s vládou. Normalizácia vzťahov medzi Svätou stolicou a Čínou nie je explicitne témou listu, ale v jeho podtexte možno čítať pranie pozitívneho vývoja prostredníctvom dialógu o konkrétnych problémoch. Patria medzi ne otázky o správnom postoji k štátnym orgánom, o uznávaní tajných biskupov a kňazov štátnou mocou alebo o nových hraniciach cirkevno-správnych území. Osobitne citlivou otázkou sú menovania biskupov a ich vysviacky bez dohody so Svätou stolicou. List jasne pripomína, že také menovanie prislúcha pápežovi. Zároveň vyjadruje očakávanie dohody s vládou na riešení otázok týkajúcich sa výberu kandidátov, zverejňovania ich volby a uznania občianskou mocou.

Na záver svojho listu ustanovil Svätý Otec Deň modlitie za Cirkev v Číne, a to na 24. mája, sviatok Panny Márie Pomocnice kresťanov. Práve ju si totiž čínski katolíci uctievali v mariánskej svätyni Sheshan v Šanghaji.

Apoštolský list „Summorum pontificum“

Veriaci s osobitným vzťahom k latinskej svätej omši pred liturgickej reformy Pavla VI. roku 1970 získali k tomuto spôsobu slávenia Eucharistie jednoduchší prístup. Umožnil im ho Benedikt XVI. apoštolským listom motu proprio s názvom *Summorum pontificum*, ktorý vyšiel v sobotu 7. júla. Účinnosť nadobudol na sviatok Povýšenia svätého kríža 14. septembra. Rímsky misál, zverejnený pápežom Pavlom VI. a dvakrát vydaný v reedícii počas pontifikátu Jána Pavla II., zostáva aj naďalej riadnou formou pre slávenie Eucharistie. Misál Jána XXIII., ktorého používanie terajší pápež uľahčil práve v novom dokumente, sa bude používať ako mimoriadna forma eucharistického slávenia.

Sprievodný list adresoval Benedikt XVI. biskupom celého sveta, aby im vysvetlil svoje pohnútky a zbavil ich neopodstatnených strachov z latinskej liturgie. Zdôrazňuje v ňom, že jeho dokument je „plodom dlhých úvah, mnohých porád a modlitby“. Za hlavný motív vydania motu proprio Svätý Otec označuje snahu o dosiahnutie zmiernenia a jednoty. Ako uviedol, cíti „povinnosť vynaložiť všetko úsilie“ na to, aby pomohol ľuďom, odštiepeným od Katolíckej cirkvi práve na základe liturgických nezhôd znovu nájsť plnú jednotu s Petrovým nástupcom.

List moslimských lídrov kresťanským predstaviteľom

V októbri zaslalo 138 moslimských lídrov otvorený list pápežovi Benediktovi XVI. a ďalším kresťanským predstaviteľom. Leží v jasnom kontexte pokračovania prvého listu, ktorý bol poslaný pred rokom ako reakcia na známy prejav Svätého Otca v Regensburgu, ktorý niektorí moslimovia nesprávne interpretovali ako útok na islam. Teraz začína byť jasné, že je to práve naopak – prejav bol dôležitým impulzom k výraznému posunu komunikácie medzi oboma náboženstvami.

„Hľadanie spoločnej pôdy medzi moslimami a kresťanmi nie je iba záležitosťou zdvorilého ekumenického dialógu medzi jednotlivými náboženskými lídrami,“ uviedlo 138 moslimských predstaviteľov z celého sveta v liste, v ktorom navrhujú, aby sa teologické podobnosti medzi oboma náboženstvami stali základom pre pokoj a porozumenie. Ako pre Vatikánsky rozhlas uviedol jezuitský páter Samir Khalil Samir, docent dejín arabskej kultúry a islamistiky na Univerzite sv. Jozefa v Bejrúte, v liste vidí základný pozitívny aspekt – celá jeho štruktúra je jasne založená na Božej láske a ľudskej láske k blížnemu:

„Predovšetkým s ohľadom na prvý list, poslaný pápežovi, ktorý bol trochu kritický, tento list neobsahuje žiadnu kritiku. Je to ponuka na hľadanie toho, čo majú obe náboženstvá spoločné. Ďalšou vecou, ktorá stojí za povšimnutie je, že sa zväčšil počet podpísaných – z 38 pri prvom liste sa stalo 138. Ďalším pozitívnym prvkom je, že medzi nimi je mnoho laických učencov, nielen imám a duchovní. Toto je veľmi dôležité, pretože sa berie do úvahy realita islamu... Je to iniciatíva, ktorá sa nezačína obranou proti niekomu. Fakt, že ide o pokojnú atmosféru, je podstatný pre všetkých.“

Ako uviedol páter Samir, vo vzťahu medzi kresťanmi a moslimami je teraz potrebné prejsť od kontroverzie ku kritickému dialógu. Takému, kde kritika neznamená odmietanie toho, čo mi hovorí druhá strana, ale prijatie a zohľadnenie tejto kritiky s úmyslom nájsť spoločné kritériá. O tom, že veci sú na dobrej ceste, svedčí aj fakt, že moslimskí predstavitelia prijali pozvanie Benedikta XVI. na stretnutie vo Vatikáne. Vo februári alebo marci budúceho roka vyšlú svojich zástupcov, aby dohodli podrobnosti.

Encyklika „Spe salvi“

„Spe salvi facti sumus“ – v nádeji sme spasení (Rim 8,24), hovorí svätý Pavol Rimanom a tiež nám. Podľa kresťanskej viery, „vykúpenie“ – spása – nie je iba faktický údaj. Spása je nám ponúkaná v zmysle nádeje, ktorá nám bola daná, spoľahlivej nádeje, prostredníctvom ktorej môžeme čeliť našej prítomnosti, ktorá aj keď je namáhavá, môže byť žitá a prijatá, ak vedie k cieľu, ak si týmto cieľom môžeme byť istí, a ak je tento cieľ dosť veľký, aby opodstatnil námahu cesty.“ Týmto slovami začína pápež Benedikt XVI. svoju v poradí druhú encykliku o kresťanskej nádeji „Spe salvi“, ktorá bola predstavená v posledný novembrový deň roka 2007.

Ako uviedol vo svojom komentári hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi, Svätý Otec sa v dokumente dotkol jedného z najnaliehavejších a najdramatickejších problémov súčasnej doby. Neobmedzuje sa však na ľahký opis beznádeje, ktorá je rozšírená vo svete, ale s pokorou a odvahou reaguje na množstvo zásadných otázok, ktoré vyplývajú z tejto situácie.

Pápež Benedikt XVI. vo svojej encyklike zdôrazňuje, že evanjelium nie je iba správa o veciach, s ktorými sa môžeme oboznámiť, ale je zvesťou, ktorá je zdrojom faktov a mení život. „Temná brána času, budúcnosti, je otvorená dokorán. Kto má nádej, žije inak, bol mu darovaný nový život“ (2). Svätý Otec pripomína, že Ježiš nepriniesol svetu „spoločensko-revolučný odkaz ako bol Spartakov, ktorý po krutom boji stroskotal“, ani nebol „bojovníkom za politické oslobodenie ako Barabáš alebo Bar Kochba“. Priniesol „niečo celkom iné: ... stretnutie so živým Bohom a tým stretnutie s nádejou, ktorá bola silnejšia ako utrpenie otroctva, a ktorá preto zvnútra premenila život a svet“ (4). **-dj-**

Posolstvo pápeža Benedikta XVI. pred požehnaním Urbi et Orbi

*„Posvätný deň nám zažiaril:
pod'ite národy, a klaňajte sa Pánovi.
Dnes zostúpilo na zem veľké svetlo.“*
(Narodenie Pána, omša vo dne, alelujový verš)

Milí bratia a sestry!

„Posvätný deň nám zažiaril“. Deň veľkej nádeje: dnes sa narodil Spasiteľ ľudstva! Narodenie dieťaťa prináša

svetlo nádeje všetkým, ktorí ho ustarostene očakávajú. Keď sa narodil Ježiš v betlehemskej jaskyni, nad zemou „zažiarilo veľké svetlo“; veľká nádej vstúpila do srdca tých, čo ho očakávali: „lux magna“, spieva sa v liturgii tohto vianočného dňa. Isteže nebolo „veľké“ na spôsob tohto sveta, pretože spočiatku ho videla len Mária, Jozef, niekoľko pastieri, neskôr mudrci, starý Simeon, prorokňa Anna: tí, ktorých si Boh vopred vyvolil. A predsa v skrytosti a tichu tejto svätej noci, zažalo pre každého

človeka žiarivé nehasnúce svetlo; do sveta vošla veľká nádej, nesúca šťastie: „Slovo sa telom stalo... a my sme uvideli jeho slávu“ (Jn 1, 14).

„Boh je svetlo – hovorí apoštol Ján – a niet v ňom nijakej tmy“. V knihe Genezis čítame, že keď vznikol vesmír, „zem bola pustá a prázdna, tma bola nad priepasťou. Tu povedal Boh: „Buď svetlo!“ a bolo svetlo“ (Gen 1, 2-3). Stvoriteľské Božie slovo – Dabar po hebrejsky, Verbum po latinsky a Logos po grécky – je Svetlo, prameň života. Všetko povstalo skrze toto Logos a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. (porov. Jn 1, 3). To je dôvod, prečo sú všetky stvorenia v podstate dobré a nosia v sebe Božiu stopu, iskru jeho svetla. Keď sa však Ježiš narodil z Panny Márie, samé Svetlo prišlo na svet: „Boh z Boha, Svetlo zo Svetla“ – vyznávame v Kréde. V Ježišovi Boh prijali to, čo nebol, zostanúc tým, čím bol: „všemohúcnosť vstúpila do detského tela a neprestala vládnuť nad celým vesmírom“ (porov. Augustín, Serm 184, 1 o Narodení Pána). Človekom sa stal ten, ktorý je stvoriteľ človeka, aby priniesol na svet pokoj. Preto vo vianočnú noc zástupy anjelov spievajú: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle – ľuďom, ktorých má rád“ (Lk 2, 14)

„Posvätný deň nám zažiaril“. Kristovo svetlo je nositeľom pokoja. V polnočnej omši sa eucharistická liturgia začína práve tým spevom: „Dnes k nám z neba zostúpil pravý pokoj“ (Vstupná antifóna). Veď len „veľké“ svetlo, ktoré sa zjavilo v Kristovi, môže dať ľuďom aj „pravý“ pokoj: preto je každá generácia pozývaná, aby ho prijala, aby prijala Boha, ktorý sa v Betleheme stal jedným z nás.

Toto sú Vianoce! Historická udalosť a tajomstvo lásky, ktoré už viac ako dvetisíc rokov oslovuje mužov a ženy v každej epoche a na každom mieste. Je to svätý deň, keď zažiarilo „veľké svetlo“ Krista, nositeľa pokoja. Iste, aby sme ho rozpoznali a prijali, na to je potrebná viera a je potrebná pokora. Pokora Márie, ktorá uverila Pánovmu slovu, a prvá, sklonená v stajni, prijala plod svojho lona; pokora Jozefa, človeka spravodlivého, ktorý mal odvahu viery a radšej poslúchol Boha, než by si chránil svoju povest; pokora pastierov, chudobných a anonymných pastierov, ktorí prijali zvesť nebeského posla a ponáhľali sa do jaskyne, kde našli novonarodené dieťa a plní obdivu sa mu klaňali a chválili Boha (porov. Lk 2, 15-20). Malí, chudobní v duchu: to sú nositelia vianočnej zvesti, včera tak ako i dnes; odvekí nositelia Božích dejín, neúnavní budovatelia jeho Kráľovstva spravodlivosti, lásky a pokoja.

V tichu Betlehemskej noci sa Ježiš narodil a bol prijatý starostlivými rukami. A dnes, v tieto naše Vianoce, v kom naďalej zaznieva radostná zvesť o jeho vykupiteľskom narodení, kto je ochotný otvoriť mu dvere svojho srdca? Muži a ženy týchto našich čias, aj nám Kristus prináša svetlo, aj k nám prichádza, aby nám daroval pokoj! Kto však bdie, v noci pochyb a neistôt, s bdelym a prosiacim srdcom? Kto očakáva zore nového dňa, držiak zapálenú fakľu viery? Kto má čas počúvať jeho slo-

vo a nechať sa preniknúť úžasom nad jeho láskou? Áno! Jeho poslanstvo pokoja je tu pre všetkých, pre všetkých prichádza aby im daroval seba samého ako istú nádej spásy.

Kristovo svetlo, prichádzajúce osvietiť každého človeka nech môže konečne zažiarit' a priniesť útechu pre všetkých, čo sa nachádzajú v temnotách biedy, nespravodlivosti, vojny; pre tých, ktorým je stále odopieraná ich oprávnená túžba po istejšej existencii, po zdraví, vzdelaní, stálom zamestnaní; túžba po plnej účasti na občianskej a politickej zodpovednosti, bez útlaku situácií, ktoré urážajú ľudskú dôstojnosť. Nech osvieti a poteší obeť krvavých vojnových konfliktov, terorizmu a násillia každého druhu, prinášajúce neslýchané bolesti celým národom, najmä tým najzraniteľnejším, deťom, ženám a starým ľuďom. V čase, keď etnické, náboženské a politické napätia, nestabilita, rivalita, nespravodlivosti a diskriminácie, ktoré ničia vnútorné tkanivo mnohých krajín a strpčujú medzinárodné vzťahy. A vo svete stále vzrastá počet migrantov, utečencov, ľudí bez domova aj pre mnohé prírodné katastrofy, ktoré sú príčinou znepokojujúceho vzťahu k životnému prostrediu.

V tento deň pokoja smeruje naša myšlienka najmä tam, kde zaznieva dunenie zbraní: do mučených zemí Darfuru, Somálska a na sever Demokratickej republiky Konga, medzi konflikty v Eritrei a Etiópii, na celý Blízky Východ, osobitne do Iraku, Libanonu a Svätej Zeme, do Afganistanu a Pakistanu, do Srí Lanky, do balkánskej oblasti a do toľkých iných krízových situácií, na ktoré sa, žiaľ, často zabúda. Dieťa Ježiš nech prináša útechu tým, čo sú v skúške a naplnia zodpovedných vládcov múdrosťou a odvahou hľadať a nachádzať ľudské riešenia, spravodlivé a trvalé. Smädu po zmysle a hodnotách, ktorý pozorujeme v našich časoch, hľadaniu blahobytu a pokoja, ktoré poznačuje život celého ľudstva, očakávaniam chudobných Kristus, pravý Boh a pravý človek, odpovedá Vianocami, svojim narodením. Nech sa jednotlivci a národy neboja spoznať ho a prijať: s ním nech „žiarivé svetlo“ ožiari horizont ľudstva; s ním sa otvára „svätý deň“, ktorý nepozná západ. Nech sú tieto Vianoce skutočne pre všetkých dňom radosti, nádeje a pokoja!

„Poďte všetci pokloniť sa Pánovi“. S Máriou, Jozefom a s pastiermi, s mudrcmi a nespočítaným zástupom pokorných adorátorov novonarodeného Dieťaťa, ktorí počas storočí prijali tajomstvo Vianoc, aj my, bratia a sestry z každého kontinentu, dovoľme aby sa svetlo tohto dňa šírilo všade: aby vstúpilo do našich srdc, osvietilo a zohrialo naše domovy, prinieslo pokoj a nádej do našich miest a dalo svetu pravý pokoj. Toto sú moje žičenia všetkým vám, ktorí ma počúvate. Pranie, ktoré sa mení na pokornú a dôveryplnú modlitbu k Dieťaťu Ježišovi, aby jeho svetlo rozohnalo každú temnotu z vašich životov a na naplnilo vás láskou a pokojom. Pán, ktorý dal v Kristovi zažiarit' svojej milosrdnej tvári, nech vás naplní svojim šťastím a učíní z vás poslov jeho dobroty.

Požehnané Vianoce!

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána: Sviatok Svätej rodiny

Vatikán (30. decembra, 2007) – Pápež Benedikt XVI. sa dnes napoludne spolu s veriacimi, zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne, pomodlil poslednýkrát v roku 2007 modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoral týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry, slávime dnes sviatok Svätej rodiny. Podľa evanjelií sv. Matúša a Lukáša hľadáme na Ježiša, Máriu a Jozefa a adorujeme mystérium Boha, ktorý sa chcel narodiť zo ženy, zo svätej panny, zahrnúť ju Božou milosťou a naplno odhaliť jej povolanie a poslanie. Rodine venoval veľkú pozornosť II. vatikánsky koncil. Manželia – potvrdzuje Koncil – sú jeden pre druhého a pre svoje deti svedkami viery a Kristovej lásky (por. LG, 25). Kresťanská rodina je tak účastná na prorockom poslaní Cirkvi: svojím spôsobom života „nahlas proklamuje cnosti prítomné v Božom kráľovstve a nádej na blažený život“ (ibid.). Ako potom neskôr neúnavne ohlasoval môj ctený predchodca Ján Pavol II., dobro osoby a spoločnosti je nevyhnutne späté s „dobrým zdravím“ rodiny (por. GS, 47). A preto sa Cirkev snaží obraňovať a podporovať „prirodzenú dôstojnosť a vysokú posvätnú hodnotu“ – ako hovorí Koncil – manželstva a rodiny (ibid.). S týmto cieľom sa práve dnes v Madride koná dôležitá iniciatíva, ktorej účastníkom sa o chvíľu prihovorím po španielsky.

Pozdravujem účastníkov Stretnutia rodín, ktoré sa koná túto nedeľu v Madride, ako aj kardinálov,

biskupov a kňazov, ktorí ich sprevádzajú. Kontemplujú mystérium Božieho Syna, ktorý prichádza na svet, obklopený citom Márie a Jozefa, pozývam kresťanské rodiny, aby zakúsili láskavú prítomnosť Pána v ich životoch. Podobne ich povzbudzujem, inšpirujúc sa Kristovou láskou pre ľudí, aby vydávali svedectvo pred svetom o kráse ľudskej lásky, manželstva a rodiny. Táto, založená na nerozlučiteľnej jednote medzi mužom a ženou, vytvára privilegovaný priestor, v ktorom býva ľudský život prijatý a ochraňovaný od svojho začiatku až po prirodzenú smrť. Preto rodičia majú výsostné právo i povinnosť vychovávať svoje deti vo viere a v morálnych hodnotách, ktoré dávajú hodnotu ľudskej existencii. Je dôležité starať sa o rodinu a manželstvo, pretože je dôležité starať sa o ľudskú bytosť, ako o to najvzácnejšie Božie stvorenie spomedzi všetkých ostatných. Obzvlášť sa obraciam k deťom, aby mali rady svojich rodičov, bratov a sestry a modlili sa za nich; k mladým, aby povzbudení láskou svojich rodičov nasledovali s veľkodušnosťou ich povolanie, či už k manželstvu, kňazstvu, alebo k zasvätenému životu; k starým a chorým, aby našli pomoc a pochopenie, ktoré najviac potrebujú. A vy, drahí mladomanželia, vždy počítajte s Božou milosťou, aby sa tak vaša láska stávala stále plodnejšou a vernejšou. Do rúk Márie, „ktorá svojím „áno“ otvorila Bohu bránu nášho sveta“ (Enc. Spe salvi, 49), zverujem ovocie tejto slávnosti. Ďakujem a štastné sviatky!“

-Ir-

Benedikt XVI. o úlohe Panny Márie v pláne spásy

Vatikán (31. decembra, RV) - Pápež Benedikt XVI. v Bazilike sv. Petra predsedal prvým večerám zo slávnosti Bohorodičky Panny Márie. Dátum tohto významného mariánskeho sviatku sa zhoduje so začiatkom nového kalendárneho roka. Svoj príhovor Benedikt XVI. zameril na úlohu Panny Márie v pláne spásy. Ona je matkou Božieho Syna, no kvôli tomuto mimoriadnemu a výnimočnému vzťahu, sa stala matkou nás všetkých:

„Kontemplujúc Máriu, Cirkev v nej spoznáva svoje vlastné poslanie: Mária žije vieru a lásku; Mária je stvorením a ako každá stvorená bytosť je spasená jediným Spasiteľom, Mária spolupracuje na diele spásy celého ľudstva. A tak je Mária najpravdivejšou ikonou Cirkvi: je Tou, v ktorej musí cirkevné spoločenstvo neustále objavovať autentický zmysel svojho povolania a vlastného mystéria“.

Svätý Otec Benedikt XVI. vyzval prítomných veriacich, aby si uvedomili pomínutelnosť a krátkosť

ľudského života a poďakovali „Tomu, ktorý je večný“ a „Pánovi času“ za všetky prijaté dobrodenia v roku 2007: „Práve preto sa dnes večer zhromažďujú kresťania celého sveta a spievajú chválospev Te Deum – tradičný oslavný a ďakovný hymnus k Najsvätejšej Trojici“. Pápež z tohto oslavného hymnu podčiarkol dva dôležité verše. Prvým z nich je: „Preto ťa prosíme, pomáhaj svojim služobníkom, ktorých si vykúpil predrahou krvou...“.

V tomto kontexte prosil Pána o pomoc a zľutovanie pre všetkých, ktorí trpia núdzou, chudobou a beznádejou. Druhým veršom, o ktorom ešte Svätý Otec hovoril, bol: „V teba, Pane, som dúfal, nebudem zahanbený navždy“. Rozvinúc toto zvolenie viery, hovoril o dôvere a odovzdaní sa Bohu, ako aj o Kristovi, ktorý jediný je hodnovernou nádejou. Svätý Otec v závere svojho príhovoru vyzval veriacich, aby sa s Božou pomocou stali skutočnými nositeľmi nádeje, lebo iba tak svet dostane šancu na lepšiu budúcnosť.

-Ir-

Svätý Otec: Kto ohrozuje rodinu, ohrozuje pokoj

Vatikán (1. januára, RV) - Dnes predpoludním na slávnosť Panny Márie Bohorodičky celebrol pápež Benedikt XVI. svätú omšu v Bazilike sv. Petra. Hneď v úvode svojho príhovoru veriacim poprial veľa Božieho požehnaní a prosil Boha, na príhovor Bohorodičky, aby celý tento rok, ktorý dnes začíname, bol naplnený pokojom v rodinách, krajinách i na celom svete. Hlavnými témami jeho homílie boli: Panna Mária, rodina a pokoj.

Najdôležitejšou myšlienkou prvej časti – v ktorej sa venoval rodine a pokoji – bolo práve potvrdenie vzájomnej závislosti týchto dvoch skutočností: „Prirodzená rodina, založená na manželstve medzi mužom a ženou, je kolískou života a lásky a nenahraditeľnou vychovávateľkou k pokoji... A kto ohrozuje rodinu, ohrozuje samotné základy pokoja“.

V súvislosti s dnešnou slávnosťou Panny Márie Bohorodičky Svätý Otec povedal, že táto slávnosť nie je len mariánskym sviatkom, ale v sebe nesie aj hlboký kristologický obsah, pretože sa ešte viac, než Panny Márie, týka práve jej Syna – Ježiša, pravého človeka a pravého Boha:

„Titul Bohorodička je základom všetkých ostatných Máriiných titulov, ktorými je Panna Mária uctievaná a vyzývaná z pokolenia na pokolenie na Východe i Západe... Ona je matkou, pretože porodila Ježiša; avšak je matkou aj preto, že úplne prijala Otcovu vôľu. Svätý Augustín píše: „Nič by nebolo Márii platné božie materstvo, keby nenosila Krista predovšetkým vo svojom srdci, pretože práve toto duchovné materstvo bolo dôležitejšie, než to telesné (porov. De sancta Virginitate, 33)“.

Na záver svojej homílie Svätý Otec vyzval veriacich, aby – podobne ako Mária – nosili Božie mystérium vo svojom srdci a rozjímalí o ňom.

Návšteva Benedikta XVI. v USA nebude mať politický podtón

Vatikán (3. januára, CNS) – Napriek tomu, že pápež Benedikt XVI. navštívi Spojené štáty americké počas politickej kampane pred blížiacimi sa prezidentskými voľbami, jeho návštevou do nej nebude nijako zasahovať – tak to zdôraznil vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone v rozhovore pre taliansky katolícky časopis *Kresťanská rodina*. Ako dodal, volebná kampaň prebieha v Spojených štátoch prakticky neustále, bez ohľadu na to, o aký čas v roku ide a ďalej dodal, že pápež je nestraník. Nedá sa však nijako zabrániť tomu, aby jeho návštevu niekto na takéto účely nezneužil. Benedikt XVI. navštívi USA a Organizáciu Spojených ná-

rodov od 15. do 20. apríla po prvýkrát ako pápež a v jeho program bude okrem návštevy Bieleho domu a stretnutia sa s prezidentom Georgeom W. Bushom aj návšteva „ground zero“ - miesta, na ktorom stáli známe dvojčičky Svetového obchodného centra v New Yorku.

-sg-

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Božia Matka, Theotokos

Milí bratia a sestry!

Najstarobylejšia formula požehnaní, ktorú prináša Kniha Numeri, hovorí: „Nech ťa žehná Pán a nech ťa chráni! Nech ti Pán ukáže jasnú tvár a nech ti je milostivý! Nech Pán obráti svoju tvár k tebe a daruje ti pokoj!“ (Nm 6, 24 – 26). Týmto slovami, ktoré sme počúvali vo včerajšej liturgii na prvý deň v roku, by som vám tu prítomným a tým, ktorí mi pri príležitosti vianočných sviatkov vyjadrili svoju láskyplnú duchovnú blízkosť, rád úprimne zaželel všetko dobré.

Včera sme slávili liturgickú slávnosť Panny Márie, Bohorodičky. Titul „Bohorodička“, Theotokos, bol oficiálne priznaný Márii v piatom storočí, presnejšie v roku 431 na koncile v Efeze, no v uctievaní kresťanského ľudu sa presadil už od tretieho storočia, a to v kontexte vtedajších živých diskusií o osobe Krista. Týmto titulom sa zdôrazňovalo, že Kristus je Boh a skutočne sa narodil ako človek z Márie: takto bola uchránená jeho jednota pravého Boha a pravého človeka. V skutočnosti, hoci by sa aj zdalo, že sa debata obrátila na Máriu, týkala sa najmä jej Syna. V snahe zachrániť plné Kristovo človečenstvo navrhovali niektorí otcovia miernejší termín: namiesto titulu Theotokos navrhovali Christotokos, „Kristorodička“. To sa však oprávnene považovalo za ohrozenie učenia o plnej jednote Kristovho božstva a človečenstva. Preto bola po rozsiahlej diskusii na koncile v Efeze roku 431, ako som už povedal, slávnostne potvrdená na jednej strane jednota dvoch prirodzeností, božskej a ľudskej, v osobe Božieho Syna (porov. DS, 25) a na druhej strane legitímnosť prisúdenia titulu Theotokos, Bohorodička, Panne Márii (tamtiež, 251).

Po tomto koncile bolo možné zaznamenať skutočnú explóziu mariánskej úcty a postavili sa mnohé kostoly zasvätené Bohorodičke. Popredné miesto medzi nimi má Bazilika Santa Maria Maggiore tu v Ríme. Učenie týkajúce sa Márie, Bohorodičky, bolo navyše znovu potvrdené na Chalcedónskom koncile (451), na ktorom bol Kristus vyhlásený za „pravého Boha a pravého človeka (...), zrodeného vo svojom človečenstve pre nás a pre našu spásu z Márie, Panny a Božej Matky“ (DS, 301). Ako je

známe, Druhý vatikánsky koncil v ôsmej kapitole dogmatickej konštitúcie o Cirkvi *Lumen gentium* zhrnul učenie o Márii, zdôrazňujúc jej Božie materstvo. Názov kapitoly znie: „Blahoslavená Bohorodička Panna Mária v tajomstve Krista a Cirkvi“.

Označenie Bohorodička, ktoré je tak úzko späté s vianočnými sviatkami, je teda základným menom, pod ktorým si kresťanské spoločenstvo, možno povedať od nepamäti, uctieva Svätú Pannu. Dobre totiž vyjadruje Máriino poslanie v dejinách spásy. Všetky ostatné tituly priznané Panne Márii majú svoj základ v jej povolaní byť Matkou Vykupiteľa, Bohom vyvolenou ľudskou bytosťou, ktorá má uskutočniť plán spásy, sústredený na veľké tajomstvo vtelenia Božieho Slova. V týchto sviatočných dňoch sme sa zastavili, aby sme pri jasliach kontemplovali Narodenie Pána, ktoré znázorňujú. V centre betlehemskej scény vidíme panenskú Matku, ponúkajúcu na adoráciu Dieťa Ježiša tým, ktorí sa prichádzajú pokloniť Spasiteľovi: pastierom, chudobným ľudom z Betlehema, mudrcom prichádzajúcim od východu. Neskôr, na sviatok Obetovania Pána, ktorý slávime 2. februára, to budú starec Simeon a prorokňa Anna, ktorí z matkiných rúk prijímú Dieťa, aby sa mu poklonili. Kresťanský ľud vo svojom uctievaní vždy považoval Ježišovo narodenie a Máriino Božie materstvo za dva aspekty toho istého tajomstva vtelenia Božieho Slova, a preto nikdy nepovažoval narodenie Pána za záležitosť minulosti. Sme „súčasnými“ pastierov, mudrcov, Simeona a Anny, a kým s nimi kráčame, sme plní radosti, lebo Boh chcel byť Bohom s nami a má Matku, ktorá je aj našou Matkou.

Z titulu „Bohorodička“ potom vyplynuli všetky ďalšie tituly, ktorými si Cirkev uctieva Pannu Máriu, no tento je základný. Myslíme na jej privilégium ako „Nepoškvrnené počatie“, teda na jej imunitu voči dedičnému hriechu už od jej počatia: Mária bola uchránená od každej poškvorny hriechu, lebo mala byť Matkou Vykupiteľa. To isté platí pre titul „Nanebovzatá“: tá, ktorá počala Spasiteľa, nemohla podľahnúť porušeniu v dôsledku prvotného hriechu. A vieme, že všetky tieto privilégia neboli priznané Márii na to, aby ju od nás vzdialili, ale naopak, aby ju k nám priblížili. Vskutku, keďže táto žena bola úplne spojená s Bohom, je nám najbližšie a pomáha nám ako matka i ako sestra. Toto jedinečné a neopakovateľné miesto, ktoré má Mária v spoločenstve veriacich, vyplýva z jej základného povolania byť Matkou Vykupiteľa. Práve ako taká je Mária aj Matkou Kristovho mystického tela, ktorým je Cirkev. Preto jej oprávnené počas Druhého vatikánskeho koncilu 21. novembra 1964 Pavol VI. slávnostne priznal titul „Matka Cirkvi“.

Práve preto, že je Matkou Cirkvi, je Panna Mária aj Matkou každého z nás, ktorí sme údmi Kristovho mystického tela. Ježiš z kríža zveril Matku

každému svojmu učeníkovi a zároveň zveril každého svojho učeníka láske svojej matky. Evanjelista Ján uzatvára stručné a sugestívne rozprávanie týmito slovami: „A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe“ (Jn 19, 27). Tak znie preklad gréckeho textu „eis tá ídia“, prijal ju do svojej vlastnej reality, do vlastného bytia. Tak sa stáva súčasťou jeho života a tieto dva životy sa navzájom prenikajú; a toto jej prijatie (eis tá ídia) do vlastného života je Pánovým testamentom. Teda v najvyššom okamihu naplnenia svojho mesiášskeho poslania Ježiš zanecháva každému svojmu učeníkovi ako vzácne dedičstvo svoju vlastnú matku, Pannu Máriu.

Drahí bratia a sestry, v týchto prvých dňoch roka sme pozvaní, aby sme pozorne uvažovali o dôležitosti Máriinej prítomnosti v živote Cirkvi i v našom osobnom živote. Zverme sa jej, aby viedla naše kroky v tejto novej perióde času, ktorú nám Boh dáva na život, a aby nám pomohla stať sa autentickými priateľmi jej Syna, a tak aj odvážnymi tvorcami jeho kráľovstva vo svete, kráľovstva svetla a pravdy. Šťastný rok všetkým! Toto želanie adresujem na prvej generálnej audiencii roku 2008 vám všetkým tu prítomným i vašim drahým. Nech v tomto novom roku, ktorý sa začal v znamení Panny Márie, živšie pociťujeme jej materskú prítomnosť, aby sme tak posilnení a povzbudení ochranou Panny Márie mohli novými očami kontemplovať tvár jej Syna Ježiša a pohotovejšie napredovať na cestách dobra. Ešte raz, šťastný nový rok všetkým!

Preložila Mária Spišiaková

Benedikt XVI. navštívil dom „Máriin dar“ vo Vatikáne

Vatikán (4. januára, RV) – Pápež Benedikt XVI. dnes navštívil dom „Máriin dar“ vo Vatikáne, ktorý založila blahoslavená matka Tereza z Kalkaty a ktorý teraz spravujú Misionárky lásky. Dom, ktorého založenie bolo aj veľkým priáním pápeža Jána Pavla II., oslavuje v tomto období 20 rokov.

V príhovore Benedikt XVI. najprv všetkých srdečne pozdravil a pokračoval: „Počas obdobia, keď som bol prefektom Kongregácie pre náuku viery som strávil veľa času vo vašej zaslužilej inštitúcii, ktorú si tak veľmi želali môj ctený predchodca Boží služobník Ján Pavol II. a ktorú zveril blahoslavenej matke Tereze z Kalkaty. Mohol som tak sám oceniť ušľachtilú službu evanjeliovej lásky, ktorú Misionárky lásky už 20 rokov konajú s pomocou a v spolupráci s mnohými ľuďmi dobrej vôle.“

Svätý Otec sa ďalej prihovril sestram, dobrovoľníkom a spolupracovníkom, aby im vyjadril svoju duchovnú blízkosť a poďakovanie za duchovnú aj materiálnu podporu, ktorú poskytujú núdzným. Spomenul tiež pomenovanie domu Máriin dar v súvislosti s tým, že je v ňom stále prítomná atmosféra lásky Panny Márie, lebo ktokoľvek zaklope na dvere, môže ju pocítiť ako vrúcne objatie. Benedikt XVI. tiež zopakoval slová, ktoré tak rada hovorila matka Tereza: „Vianoce sú obdobím, počas ktorého umožňujeme Ježišovi milovať ostatných našim prostredníctvom. Vianoce sú mystériom Lásky.“ Podľa Svätého Otca „Vianoce nám pomáhajú pochopiť, že Boh nás nikdy neopúšťa a vždy nám prichádza v ústrety, ochraňuje nás a robí si o nás starosti, o každého z nás, pretože každý èlovek, najmä maličký a bezbranný je vzácny v očiach Otca, ktorý je plný láskavosti a nehy.“ Na záver uistil Svätý Otec prítomných o svojich modlitbách a udelil im svoje apoštolské požehnanie. -sg-

Kardinál Foley menovaný za veľmajstra Rádu rytierov svätého Božieho hrobu v Jeruzaleme

Vatikán (22. decembra, RV) - Svätý Otec dnes vymenoval kardinála Johna Patricka Foleyho za veľmajstra Rádu rytierov svätého Božieho hrobu v Jeruzaleme.

Okrem toho vymenoval za apoštolského nuncia v Austrálii Mons. Giuseppeho Lazzarotta, ktorý doteraz pôsobil v Írsku. Nového apoštolského nuncia má aj Zimbabwe, kde bude pôsobiť Mons. Gorge Kocheery, doterajší nuncius v Ghane. -dj-

Svätá stolica k vražde Benazir Bhuttovej

Vatikán (28. decembra, RV) – Vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone zaslal v mene Svätého Otca telegram predsedovi Konferencie katolíckych biskupov Pakistanu, arcibiskupovi Lahore Lawrenceovi Johnovi Saldanhovi. Vyjadril v ňom hlbokú sústrasť a smútok nad brutálnym teroristickým útokom, pri ktorom včera zahynula bývalá pakistanská premiérka a líderka opozičnej ľudovej strany Benazir Bhuttová. Pápež Benedikt XVI. vyjadruje svoju duchovnú blízkosť pozostalým a celému pakistanskému národu. Modlí sa, „aby násilie

už nepokračovalo a aby bolo vyvinuté maximálne úsilie na vybudovanie atmosféry úcty a pokoja, ktorá je nevyhnutná pre udržanie poriadku v spoločnosti a pre efektívne fungovanie politických inštitúcií krajiny.“ -dj-

Celonárodný kongres Národného centra pre povolania v Ríme

Taliansko (3. januára, RV) – Od štvrtka 3. januára až do 5. januára sa v Ríme uskutočňuje celonárodný kongres Národného centra pre povolania. Organizátori stretnutia sa chcú sústrediť predovšetkým na tému nevyhnutnosti misijného poslania kresťanských komunit. Stretnutie by chcelo upozorniť aj na misie, ktoré sú veľkou súčasťou kresťanského spoločenstva a tiež akýmijsi pozvaním k prežívaniu samotného „povolania“, ako znaku Cirkvi, ktorá je vo svojej podstate misionárska. Taktiež sa bude hovoriť o úlohe celej komunity pri hľadani nových povolaní.

Stretnutie otvorila modlitba a pozdrav arcibiskupa diecézy Lucca a predsedu Národného centra pre povolania Mons. Itala Castellaniho, potom sa prítomným prihovril riaditeľ centra Nico Dal Molin. Vo svojom prihovore predstavil ciele a význam tohtoročného stretnutia. V programe bol aj prejav biskupa Domenica Segaliniho, ktorý je cirkevným asistentom organizácie Katolícka akcia. Hovoril na tému mladých, ich načúvaníu, svetom medzi povolaním a misiou a tiež o nových výzvach v tomto smere. Stretnutie sa skončí v sobotu, 5. januára príhovormi ďalších zúčastnených, ktorí pracujú v oblasti pastorácie rodiny a mladých. -sg-

Nová webstránka o Roku sv. Pavla

Vatikán (22. decembra, RV) - Otec Olivier Plichon, koordinátor Roku sv. Pavla, informoval, že už je disponibilná webová stránka, venovaná tomtu „Malému Jubilejnemu roku“, hoci ešte nie vo všetkých jazykoch. Cieľom www stránky je zjednodušiť organizovanie púti a propagovanie informácií o programe, pripravovanom v kontexte Roku sv. Pavla. Webstránka chce byť akýmsi interaktívnym priestorom. Jej návštevníci môžu napríklad na stránku umiestniť fotografie umeleckých diel, ktoré zobrazujú sv. Pavla a ktoré sa nachádzajú v ich farnosti, či v kostole. Ďalšie informácie nájdete na stránke www.annopaolino.org. -lr-

Zomrel kardinál Lorscheider

Brazília (27. decembra, RV) – Vo veku 83 rokov zomrel 23. decembra brazílsky kardinál nemeckého pôvodu Aloisio Lorscheider. Posledné roky života strávil v konvente Porto Alegre, odkiaľ sa aj odobral na večnosť. Vo veku 18 rokov vstúpil k františkánom. Po zložení rehoľných sľubov v roku 1946 odišiel vyučovať na Pápežský inštitút Antonianum v Ríme. V roku 1962 bol vymenovaný za biskupa v Santo Angelo a o 11 rokov neskôr sa stal arcibiskupom vo Fortaleza. V rokoch 1995-2004 bol arcibiskupom v Aparecida. Kardinálsky zbor po úmrtí kardinála Lorscheidera tvorí 199 členov, z ktorých je 120 elektorov a 79 má viac ako 80 rokov. **-mf-**

40-tisíc mladých na Európskom stretnutí Taizé v Ženeve

V dňoch od 28. decembra do 1. januára sa v Ženeve vo Švajčiarsku uskutoční 30. Európske stretnutie mladých, ktoré každoročne v jednom z európskych miest iniciuje ekumenická komunita Taizé. Na stretnutí Púť dôvery na zemi sa zúčastní 40-tisíc mladých, okrem iných národov aj 350 Slovákov, ktorí pri príchode obdržia List z Cochabamby brata Aloisa, nástupcu zakladateľa komunity brata Rogera a súčasného priora komunity Taizé. List napísal počas Latinskoamerického stretnutia mladých v Bolívii v októbri 2007 a bude slúžiť mladým v Ženeve ako podklad k zamysleniu. „Mladí sú smädní po absolútne a hľadajú nádej. Skúsenosť spoločenstva, ktoré presahuje všetky bariéry, aké môžeme zažiť v týchto dňoch v Ženeve, sa tejto nádeji otvára a môže viesť k hlbšiemu pochopeniu Boha,“ uviedol pre švajčiarsky denník *Le Temps* brat Alois.

Mladí z celej Európy, ako aj z ostatných kontinentov sú prijatí cirkevnými spoločenstvami a rodinami nielen zo Ženevy, ale aj z Francúzska a priľahlého okolia. Deň sa pre mladých začína modlitbou, prácou a stretnutím v skupinke vo farnosti, do ktorej boli prijatí. V popoludňajších hodinách sa môžu zúčastniť na rôznych seminároch, pričom okruh tém bude modlitba a viera, ďalej

spoločnosť a nakoniec umenie a hudba. V pondelok 31. decembra 2007 sa o 23.00 hod. všetci mladí stretnú v jednotlivých farnostiach na modlitbe, po ktorej bude nasledovať Slávnosť národov. Spoločné modlitby a stretnutia počas ďalšej zastávky na Púti dôvery na zemi budú príležitosťou hľadať nové cesty smerujúce k pokoju a dôvere. Viac informácií o komunite Taizé, ako aj List z Cochabamby v slovenskom jazyku nájdete na webovej stránke <http://www.taize.fr/sk>.

Eva Jánošíková, Ženeva

Obete na životoch z radov katolíckych pastoračných pracovníkov

Vatikán (2. januára, RV/CNS) – Minimálne dvadsať katolíckych misionárov a pastoračných pracovníkov prišlo v roku 2007 o život, či už v oblasti vojnu zmietaného Iraku a Srí Lanky alebo v iných častiach sveta, kde panuje násilie. Zoznam zverejnila tlačová agentúra Fides, ktorá si práve takýmto spôsobom pripomína tieto obete a fakt, že každý z tých, ktorí ich priniesli, obrovským dielom prispel k rastu Cirkvi v rôznych častiach sveta. Okrem štyroch zabitých v Iraku, troch na Filipínach a po dvoch v Kolumbii, Španielsku, Mexiku a Južnej Afrike, prišli o život pastorační pracovníci a misionári aj v Brazílii, Guatemale, Keni, Rwande a na Srí Lanke. **-mf-**

Indickí biskupi žiadajú vládu o pomoc pri ochrane kresťanov

India (2. decembra, RV/CNS) – Indickí katolícki biskupi žiadajú federálne vyšetrowanie vo veci útokov hinduistických extrémistov proti kresťanom v štáte Orissa a zároveň požadujú náhradu za ujmy, ktoré utrpeli. Biskupi taktiež naliehajú, aby boli armádne sily pod správou vlády rozmiestnené na všetkých „citlivých miestach“ v rámci prevencie ďalších útokov, ktoré naberajú na intenzite. Miestna polícia totiž nie je schopná situáciu zvládnuť.

Násilie, ktoré začalo na Štedrý deň, si vyžiadalo už päť ľudských životov a škody vo výške 700-tisíc USD, oznámili to cirkevní predstavitelia na tlačovej konferencii v posledný deň roka 2007. Násilie začalo po tom, ako približne 500 hinduistických radikálov napadlo stan, v ktorom bol umiestnený betlehem, vytvorený kresťanmi rôznych denominácií. **-mf-**

Viliam Judák: Kresťanstvo je prežívanie lásky, ktorá prekonáva hranice

Na slávnosť Narodenia Pána celebraval nitriansky biskup Viliam Judák v katedrálom chráme sv. Emeráma pontifikálnu svätú omšu. Prítomní boli aj jeho pomocný biskup, kňazi, rehoľníčky, rehoľníci a veriaci.

Z Betlehema kresťanstva na Slovensku – z Nitry – zazneli z úst Mons. Viliama Judáka slová povzbudenía, ktoré vyplývajú z tajomstva vianočných sviatkov. „Ježiš nás učí prekonávať naše sebeckto a možno aj právo, ktoré máme ako ľudia, pretože kresťanstvo je viac ako len slušnosť, kresťanstvo je prežívanie lásky, ktorá prekonáva hranice slušnosti a ide v ústrety iným.“ Ďalej pripomenul všetkým veriacim, že „narodenie Ježiša Krista bola šťastná chvíľa pre ľudstvo všetkých čias, ale aj pre nás, ľudí 21. storočia, šťastná hodina, kedy Boh zjavil svoje tajomstvo“ a zdôraznil, že oni sú tí, ktorí majú úlohu osvedčovať vianočné posolstvo v každodennom živote.

Miroslav Lyko

Biskup Rábek začal oslavu vianoc vo väzení v Justičnom paláci

Slávenie tohtoročných Vianočných sviatkov v prostredí Ozbroyených síl a ozbrojených zborov SR začal ordinár Mons. Fratišek Rábek medzi odsúdenými a obvinenými v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Bratislave v Justičnom paláci.

Na Štedrý deň rozniesol ordinár Betlehemske svetlo a sladký darček v podobe čokolády do 250 ciel takmer 300 odsúdeným a obvineným, ktorí trávili vianočné sviatky za múrmi a mrežami Justičného paláca. Následne pre nich celebroval v ústavnej väzenskej kaplnke vianočnú svätú omšu.

Na záver bohoslužby ordinár poprial všetkým požeňnané a milostiplné Vianočné sviatky. Mons. Rábek nezabudol ani na tých, ktorí aj cez sviatky musia nepretržite vykonávať svoju službu odlúčení od svojich rodín a mimo domova – na príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže. Aj tých obdaroval ordinár osobným pozdravom, pastierskym listom a čokoládou. Takto sa Božia láska stelesnená v Betleheme pred viac ako 2000 rokmi dostala počas tohtoročných Vianoc prostredníctvom ordinára OS a OZ SR aj k tým, ktorým ju naša spoločnosť nie vždy a s takou samozrejmosťou dopraje.

Prítomnosť ordinára v jednej z väzníc bola prejavom záujmu Cirkvi o ľudí, ktorí ešte stále majú nádeju na lepší život a liturgicky novonarodený Boží Syn prišiel na svet aj kvôli k nim.

Podobne Božie slovo, duchovnú útechu i povzbudenie v nádeji na plnohodnotný život v budúcnosti

priniesli väzenskí kapláni, civilní duchovní, ale aj zástupcovia diecéznych charitatívnych organizácií a rádových spoločenstiev počas návštev a bohoslužieb vo všetkých ústavoch pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody na celom Slovensku počas tohtoročných vianočných sviatkov.

Tibor Ujlacký

Skauti na polnočnej omši vo väznici v Dubnici

Na polnočnú svätú omšu, ktorú celebraval väzenský kaplán Don Bartolomej Juhás, SDB pre odsúdených patriaciach do väzenskej farnosti sv. Gorazda pri Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom aj v tomto roku prišli členovia zo 62. skautského zboru Strelka z Novej Dubnice. Priniesli betlehemske svetlo, aby svojou žiarou preteplilo službu príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže, väzenskému kaplánovi a odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody. Svojím jasom Betlehemske svetlo ako symbol pokoja aj v tomto prostredí oznámilo radostnú zvesť, že Boh prišiel na svet a stal sa človekom, aby ľudí spasil. Svojím spevom umocnila slávnosť aj známa väzenská hudobná skupina Zefyrín, pôsobiaca pri väzenskej kaplnke miestnej väznice.

Tibor Ujlacký

Koledníkov Dobrej noviny prijal prezident Gašparovič

Vo štvrtok 3. januára 2008 prijal prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič s manželkou v Prezidentskom paláci v Bratislave zástupcov koledníkov Dobrej noviny z Ďačova, Diviny a Rožňavy, ktorí zaspievali vianočné koledy a vinše požeňnaní do nového roku. „Cením si vašu snahu pomôcť druhým,“ prihovril sa malým koledníkom prezident a dodal, že vianočné sviatky sú sviatkami, kedy ľudia nachádzajú k sebe bližší vzťah. Prezident venoval na zbierku Dobrej noviny, ktorá je určená pre pomoc ľuďom v núdzi v Keni, Ugande, na Madagaskare a v Južnej Afrike sumu 10-tisíc korún. Tento rok sa do Dobrej noviny zapojilo vyše 25-tisíc detí a dospelých vo viac ako tisíc obciach na celom Slovensku. „Tento ročník odhadujeme, že možno prekonáme zbierku z minulého roka, ktorá predstavovala sumu 16 900 000 korún,“ povedal pre TK KBS riaditeľ Dobrej noviny Maroš Čaučík. Doteraz podporila Dobrá novina rozvojové projekty v deviatich afrických krajinách sumou vyššou ako 100 miliónov korún. Aktuálny 13. ročník Dobrej noviny sa nesie v duchu témy Výnimočný život s postihnutím a zbierka bude trvať do 6. januára 2008.

Eva Jánošíková

30 rokov Slovenskej cirkevnej provincie

Veriaci si v nedeľu 30. decembra svätou omšou v zaplnenej trnavskej Katedrále svätého Jána Krstiteľa pripomenuli vytvorenie slovenskej cirkevnej provincie. Práve tam pred 30 rokmi 30. decembra 1977 bola pápežom Pavlom VI. zriadená Slovenska cirkevná provincia. Týmto sa naplnila dávna túžba slovenských katolíkov. Konštitúciou QUI DIVINO bola Trnavská apoštolská administratúra povýšená na diecézu a zároveň vyzdvihnutá na metropolitne sídlo. Ako sufraganne diecézy jej boli pridelené rímskokatolícke biskupstvá Nitra, Banská Bystrica a Spiš, ktoré boli priamo podriadené Svätému Stolcu od roku 1937), Košice a Rožňava. Aj ordinár Prešovskej gréckokatolíckej eparchie sa mal zúčastňovať na pastoračných prácach novej cirkevnej provincie.

Konštitúciou PRESCRIPTIONUM SACRO-SANCTI boli usporiadané hranice diecéz na území Slovenska so zreteľom na hranice česko-slovenskeho štátu. Tri farnosti diecézy Győr (Maďarsko) a dve farnosti benediktínskeho opátstva Pannonhalma (Maďarsko) ležiace na území vtedajšej SSR sa pripojili k novozaloženej Trnavskej arcidiecéze. Trinásť farností Satmarskej diecézy (Satu Mare, Rumunsko), ktoré sa nachádzali na území Slovenska bolo pripojených ku Košickej diecéze. Košická a Rožňavská diecéza boli oddelené od Jagerskej cirkevnej provincie (Eger, Maďarsko) a navždy pripojené k novej Trnavskej provincii. Napriek zriadeniu Trnavskej arcidiecézy a provincie, vtedajší biskup Mons. Julius Gabris zostal až do smrti iba apoštolským administrátorom, nakoľko nevyhovoval vtedajšiemu komunistickému režimu. K vymenovaniu trnavského arcibiskupa-metropolitu došlo až v júli 1989. Stal sa nim vtedajší apoštolský administrátor Trnavskej arcidiecézy Mons. Ján Sokol. Do úradu arcibiskupa bol uvedený v septembri 1989.

Jozef Krištof

30. výročie cirkevnej provincie očami kardinála Tomka

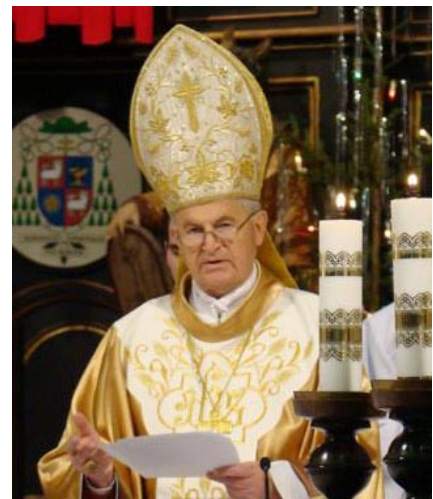
Pred koncom roka si pripomínáme tridsiate výročie ustanovenia cirkevnej provincie pre celé Slovensko. Po viacstoročnom čakaní splnil túto túžbu Slovákov pápež Pavol VI. apoštolskou konštitúciou, ktorú vydal dňa 30. decembra, na sviatok Sv. rodiny, roku Pána 1977.

Prečo treba považovať tento krok za historicky dôležitý? O čo vlastne išlo?

Dlhá cesta

Akoprirodzenárodinaajcirkevnéspoločenstvopozná postupný rast. Veriaci sa združujú najmä vo farnostiach a na širšom priestore v diecéze pod vedením biskupa.

Viac diecéz utvára potom cirkevnú provinciu, na čele ktorej stojí arcibiskup-metropolita. Prvým biskupstvom na území Slovenska ba v celej stredovýchodnej Európe bola Nitra, ktorú

už roku 880 spomína pápež Ján VIII. v bule „Industriae tuae“. Jeho nástupca Ján IX. poslal roku 899 na Veľkú Moravu troch biskupov, aby tam vysvätili arcibiskupa a dvoch biskupov, čiže sufragánov. To už bola prvá cirkevná provincia, ktorá však zanikla s pádom Veľkej Moravy. Po usídlení Maďarov v podunajskej kotline uhorský kráľ sv. Štefan pomohol zriadiť viaceré biskupstvá v starom Uhorsku. Stredobodom novej cirkevnej organizácie sa stal Ostrihom. Ďalšie pre Slovensko dôležité zmeny nastali až zriadením troch nových biskupstiev, Spiša, Banskej Bystrice a Rožňavy roku 1776, ako aj Košíc roku 1804 a gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove roku 1818.

Po prvej svetovej vojne sa roku 1918 rozpadla Rakúsko-uhorská ríša a utvorili sa nové štátne celky s novými hranicami. Ale pri usporiadaní cirkevných hraníc nastali ťažkosti pre niektoré oblasti na území starej Československej republiky. Spomeniem len dve hlavné: Trnavskú oblasť zriadila Sv. Stolica ako apoštolskú administratúru, ktorá nie je ešte plnoprávnou diecézou; patrila však pod Ostrihomskú cirkevnú provinciu; Košice a Rožňava patrili pod Jagerské arcibiskupstvo. Okrem toho bola tu otázka niektorých farností tak na juhu, na východe ako aj na severe Slovenska a tiež na Morave. Roku 1928 Sv. Stolica uzavrela s Československou republikou „modus vivendi“, v ktorom sa dohodli, že hranice diecéz sa majú kryť s hranicami štátu. Išlo teda o osamostatnenie cirkevného zriadenia aj na Slovensku, podľa starej zásady Cirkvi na celom svete, „lebo takto sa môžu veriaci pohodlnejšie a bez akejkoľvek ťažkosti v ktoromkoľvek čase stýkať so svojím ordinárom“, ako to Sv. Stolica znovu zdôraznila roku 1937 v apoštolskej konštitúcii „Ad ecclesiastici regiminis“. Tieto dve dohody boli však iba rámcové, bolo treba ich doplniť a uviesť do platnosti. Lenže vzťahy medzi pražskou vládou a Rímom boli stále napnuté a po roku 1938 zas prišli vojnové časy, štátne hranice sa znovu zmenili a cirkevná organizácia sa riešila dočasne a prechodne. Po druhej svetovej vojne prišiel komunistický režim, ktorý mal záujmy skôr protichodné k zriadeniu, ba prekážal ešte aj menovaniu biskupov.

V šesťdesiatych rokoch, v období Druhého vatikánskeho koncilu a cyrilometodských výročí sa začali množiť žiadosti na Svätú Stolicu, aby pristúpila k vyhláseniu slovenskej cirkevnej provincie. Žiadali o to slovenskí biskupi zo Slovenska i zo zahraničia, prítomní na koncile. Rozsiahle a vyvážené argumenty predložili vo svojich memorandách slovenskí kňazi žijúci v zahraničí; rôzne spolky a medzi nimi najmä Svetový kongres Slovákov posielali prosebné listy Sv. Otcovi.

Pápež Pavol VI. viac ráz verejne prejavil ochotu zriadiť slovenskú cirkevnú provinciu, ale vláda dala k tomu zvolenie až roku 1977. Sv. Stolica vydala už 30. decembra 1977 zriaďovacie buly. V tej dobe som bol podtajomníkom Kongregácie pre biskupov, ktorá spolupracovala – a môžete si predstaviť s akou radosťou z mojej strany – na úradných dokumentoch. Tie potom prišiel do Trnavy vyhlásiť pražský arcibiskup kardinál Tomášek, ale prišli aj štátne pokyny, aby sa vyhláseniu nerobila publicita.

Význam slovenskej cirkevnej provincie.

Čo nového prinieslo zriadenie slovenskej cirkevnej provincie?

Pavol VI. oddelil územie Trnavskej apoštolskej administratúry od Ostrihomskej arcidiecézy a povýšil ho na arcidiecézu, pripojac k nej aj tri farnosti diecézy Győr a dve patriace Opátstvu v Panonhalme, ležiace na území Slovenska. Vyňal Košickú a Rožňavskú diecézu zo sväzku Jágerskej cirkevnej provincie a pričlenil ich do slovenskej provincie, pripojac ku Košickej diecéze aj trinásť farností, ktoré dovtedy patrili do Satmárskej diecézy. Takto sa utvorila nová celoslovenská cirkevná jednotka čiže provincia, na ktorej čelo pápež postavil trnavského arcibiskupa-metropolitu. Jej hranice súhlasili so štátnymi hranicami. Dosiahlo sa úplné uznanie nezávislosti na cirkevnom poli. Tento krok mal nepriamo aj pozitívne dôsledky pre štát a pre medzinárodné zosilnenie štátnych hraníc.

Okrem toho tak sme sa naviazali na dobu sv. Cyrila a Metoda a na prvú cirkevnú provinciu na Slovensku. Ako som dávnejšie napísal: „Semä zasiaté pápežom Jánom VIII. rukami svätého Metoda, pestované mnohými jeho nasledovníkmi, vyrástlo do silného zelenajúceho sa stromu, ktorý búrky spevnili“. Až za slobody naši najlepší kultúrni pracovníci vyzdvihli historickú dôležitosť tohto kroku. Neumenšuje ju ani neskoršie zriadenie druhej cirkevnej provincie v Košiciach roku 1995, ktorej ono práve uvoľnilo a umožnilo cestu, lebo už nebolo treba riešiť otázku súhlasu so štátnymi hranicami. Dve metropolie a cirkevné provincie sú len znakom životnosti a rozsiahlosti katolíckej Cirkvi na Slovensku, pričom význam toho zriadenia pred tridsať rokmi je pre našu históriu bez pochyby väčší.

Keď my si dnes pripomíname túto pamätnú udalosť, ktorej plody voľne užívame, treba sa nám poďakovať Bohu a Sv. Stolicu. Čo je však najdôležitejšie, treba sa usilovať dať duchovnú náplň týmto formám cirkevného života a chápať každú z nich aj ostatné cirkevné spo-

Breznianski bezdomovci v Prístave

Počas roka sa okolo 10 – 15 bezdomovcov stretáva na obed v Prístave – zariadení ktoré spravuje Farnosť Brezno. Jedlo pripravujú sestry Albertínky, ktoré spravujú Sociálny dom sv. brata Alberta s 22 ťažko chorými.

Na Štedrý deň pri dobrej kapustnici, o ktorú sa postaral primátor mesta Ing. Jaroslav Demian, ale aj pri vianočnom kaprovi a iných dobrotách z kuchyne sestier si spolu s bezdomovcami pochutnali správca farnosti Jozef Hrtús s kaplánom Markom Križanom a správcom gréckokatolíckej farnosti Jánom Kovalom. **Jozef Hrtús**

Bezdomovci v Prešove zasadi za štedrovečerný stôl

V Nocľahárni Archa v Prešove, ktorú spravuje Gréckokatolícka diecézna charita, zasadi za štedrovečerný stôl tí „najposlednejší“ – ľudia v núdzi, ľudia bez domova, bez rodiny... Tak ako v mnohých domácnostiach, aj oni si pochutnali na kapustnici, oblátkach, či rybe so šalátom. Pre každého klienta bol rovnako pričytný aj symbolický darček. V týchto sviatočných chvíľach sa im prihovoril duchovný správca GKDCR RNDr. Jozef Voskár: „Keby sa Ježiš narodil dnes, som presvedčený o tom, že anjeli by ho prišli ohlásiť práve sem, práve k vám, práve do útulku pre bezdomovcov.“ Vo viere v Boha tak môžu nájsť to najkrajšie a najdôležitejšie poslanstvo Vianoc – nádej. **Andrea Čusová**

Zomrel pater Kumorovitz SJ

Po ťažkej chorobe 26. decembra v Senioráte Spoločnosti Ježišovej v Ivanke pri Dunaji zomrel najstarší člen tejto rehole na Slovensku páter Michal Kumorovitz SJ. Posledná rozlúčka sa uskutočnila 30. decembra v Ivanke pri Dunaji.

Páter Kumorovitz sa narodil 28. septembra 1911 v Rudňanoch. 30. júla 1928 vstúpil do noviciátu SJ v Trnave. V rokoch 1932–1935 študoval filozofiu v Pullachu (Nemecko) a štúdium ukončil licenciátom z filozofie. V rokoch 1935–1937 absolvoval „magisterku“ v Ružomberku. Teológiu študoval v rokoch 1937–1941. Najprv v Louvaine (Belgicko) a potom pokračoval v Lyone. Skúšku „ad gradum“ vykonal v roku 1941 už na Slovensku. Vysvätený za kňaza bol 9. septembra 1940 na pútnom mieste La Louvesc vo Francúzsku. Počas „barbarskej noci“ z 13. na 14. apríla 1950 bol odvezený spolu s ostatnými spolubratmi do Jasova a potom do Podolinca. 1. novembra 1952 prepustili na slobodu. V roku 1980 dostal povolenie slúžiť svätú omšu. V ostatných rokoch žil na dôchodku v Bratislave. **RV, dj**

Slávnostná novoročná omša v Dóme svätého Martina

Slávnosti Panny Márie Bohorodičky a 15. výročiu vzniku samostatnej Slovenskej republiky bola venovaná novoročná omša v Dóme svätého Martina v Bratislave. Hlavný celebrant kardinál Jozef Tomko vyzdvihol slová pápeža Benedikta XVI. o potrebe rešpektovania každej ľudskej bytosti a o význame rodiny ako základnej bunky spoločnosti.

Homília kardinála Tomka

Predovšetkým dovoľte mi, aby som použil starozákonný pozdrav, ktorý sa hodí na dnešnú slávnosť, a každému z vás z celého srdca poprial: "Nech Pán obráti svoju tvár k tebe a nech ti daruje pokoj!" Prajem vám všetkým požehnaný a pokojný Nový rok!

Dnes cirkevne slávime Sviatok Panny Márie Bohorodičky a na začiatku civilného roku si pripomíname pätnásť výročie trvania Slovenskej republiky, pričom nezabúdame, že je to aj Svetový deň pokoja. Tri skutočnosti, ktoré však spája jediný spoločný obsah: pokoj.

Bohorodička, svätá Rodina a pokoj

Ešte nám doznieva v srdci vianočný spev: "Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!" Máme tiež pred očami betlehemskú scénu pastierov, ktorí za tichej noci našli v jaskyni pre zvieratá chudobnú rodinku Máriu, Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Pavol z Tarzu nám odhaľuje hlboké tajomstvo tejto noci: "Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom" (Gal 4, 4). Tá žena je Matka Božieho Syna, Bohorodička, Theotokos. Na tú veľkú úlohu ju vyvolil sám Boh. Preto si ju my veriaci kresťania uctieваме. Idylický obraz tejto rodinky a pastierov za tichej noci, podobne ako pieseň "Tichá noc, svätá noc" - "Stille Nacht, heilige Nacht" - vyvolávajú pocity a myšlienky pokoja, ktorý je darom neba pre ľudí dobrej vôle.

Do tejto priam posvätnéj atmosféry priliehavo zapadá Svetový deň pokoja, ku ktorému aj tohto roku vydal svoje posolstvo pápež Benedikt XVI., a to práve

na tému: "Ľudská rodina, spoločenstvo pokoja". Svätý Otec predkladá túto mimoriadne hlbokú úvahu, spolu s horúcim želaním pokoja, nielen veriacim, ale výslovné "mužom a ženám celého sveta", lebo ide o záležitosť, ktorá sa týka všetkých ľudí. Dovoľte teda, aby sme sa pozastavili aspoň pri niektorých myšlienkach tohto dokumentu, ktorý sa týka rodiny v jej prirodzenom poňatí, ale aj vo všeľudských rozmeroch. Sám Svätý Otec ihneď na začiatku upresňuje: "Prvá forma spoločenstva medzi osobami je tá, ktorú láska vzbuduje medzi mužom a ženou, keď sa rozhodnú natrvalo

sa spojiť, aby vybudovali novú rodinu. Ale aj národy zeme sú povolané vytvoriť medzi sebou vzťahy súdržnosti a spolupráce, ako sa patrí na členov jedinej ľudskej rodiny: "Veď všetky národy –prehlásil Druhý vatikánsky koncil - tvoria len jedno spoločenstvo, majú ten istý pôvod, pretože Boh stanovil, aby celé ľudské pokolenie obývalo povrch zeme, a majú

aj spoločný konečný cieľ, Boha" (č.1, citát je z "Nostra aetate", 1).

Rodina, spoločnosť a pokoj

Benedikt XVI. poukazuje na prvom mieste na vzťah prirodzenej i všeľudskej rodiny k pokoju.

„Prirodzená rodina, ako intímne spoločenstvo života a lásky, založené na manželstve medzi mužom a ženou, je prvé miesto „humanizovania“ osoby a spoločenstva, je kolíska života a lásky. Právom sa teda rodina uznáva za prvú prirodzenú spoločnosť... a keď sa tvrdí, že rodina je prvá a životná bunka spoločnosti, tvrdí sa čosi podstatné" (č.2 a 3). V zdravej rodine zažívame skúsenosť základných zložiek pokoja: lásku medzi súrodencami, autoritu rodičov, láskavú službu slabším členom, vzájomnú výpomoc v prípade potreby, ochotu navzjom sa prijať a odpúšťať si. Kde inde by sa člen rodiny naučil lepšie ochutnať vôňu pokoja? Taká pokojná atmosféra pokoja utvára z „rodinného hniezda“ „teplo domova“, ktoré je nám všetkým pre potrebné.

Z tejto jednoduchej úvahy vyplýva, že „rodina je prvou a nenahraditeľnou vychovávateľkou k pokoju“.

Práve preto, že jej povinnosťou je vychovávať svojich členov, „rodina je nositeľkou osobitných práv. Samotná Všeobecná deklarácia ľudských práv, ktorá predstavuje výdobytok právnej spoločnosti a má vskutku univerzálnu hodnotu, tvrdí, že „rodina je prirodzenou a základnou jednotkou spoločnosti a má nárok na ochranu spoločnosti a štátu“ (čl. 16/3). Benedikt XVI. na tomto mieste prechádza na konkrétne uzávery, ktoré je hodno odcitovať:

„Preto ten, kto sa stavia proti inštitúcii rodiny – hoci i nevedome – oslabuje pokoj v celom spoločenstve, národnom i medzinárodnom, pretože oslabuje tú najdôležitejšiu „agentúru“ pokoja. To je skutočnosť, ktorá si zasluhuje, aby sme sa nad ňou zvlášť zamysleli: všetko, čo vedie k oslabeniu rodiny založenej na manželstve muža a ženy, čo priamo alebo nepriamo prekáža ochote zodpovedne prijať nový život, čo bráni prednostnému právu rodiny niesť zodpovednosť za výchovu detí, predstavuje objektívnu prekážku na ceste pokoja. Rodina potrebuje domov, prácu a spravodlivé ocenenie domácej práce rodičov, potrebuje školu pre deti a pre všetkých základnú zdravotnú starostlivosť. Keď sa spoločnosť a politici neusilujú rodinám v týchto oblastiach pomáhať, zbavujú sa základného zdroja, slúžiaceho pokoju. Najmä prostriedky spoločenskej komunikácie – pre výchovné možnosti, ktorými disponujú – nesú osobitnú zodpovednosť za to, aby podporovali úctu voči rodine, prednášali jej očakávania a a práva a predstavovali jej krásu“ (č.5).

To sú vážne slová, určené pre všetkých a teda aj pre naše Slovensko. Treba sa nad nimi zamyslieť, lebo obsahujú pravdy dôležité pre spravodlivý a účinný pokoj nielen v rodinách, ale aj v celej spoločnosti a štáte. K tomu každý štát a teda i naša mladá republika potrebuje nielen dobrú ústavu, ale aj jej správnu aplikáciu a spravodlivé zákony.

Benedikt XVI. prechádza potom na širšie pole a tvrdí, že „aj sociálne spoločenstvo, ak chce žiť v pokoji, musí sa inšpirovať hodnotami, ktorými sa riadi rodinné spoločenstvo“, či už ide o miestne, národné, štátne i nadštátne organizmy. Lebo aj celé ľudstvo je iba veľká rodina, ktorá žije v spoločnom dome, ktorým je celá zem. Svätý Otec tvrdí doslova: „Nežijeme jedni vedľa druhých náhodou; ako ľudia všetci kráčame tou istou cestou, a preto ňou ideme ako bratia a sestry.“ To nás núti rešpektovať každú ľudskú bytosť, chovať sa zodpovedne pred jej transcendentálnou, neporušiteľnou hodnotou, aby sme si neboli len chladnými susedmi, ale bratmi a sestrami, povolanými vytvárať jednu veľkú rodinu, zmierené ľudstvo. V tom duchu uvažuje Svätý Otec o ochrane ľudského prostredia a povzbudzuje všetkých, aby sme zem vnímali ako „naš spoločný dom“; vyzýva tiež národy, aby zintenzívnili dialóg ohľadne spravovania energetických zdrojov planéty a dotýka sa aj rovnomerného rozdelenia bohatstiev vzhľadom na chudobných členov ľudskej rodiny. Nikomu z nás nemôže ujsť, že tu ide o základné ekologické

a ekonomické otázky, ktoré sa týkajú celého hospodárenia človeka a ľudstva s Božím stvorenstvom. Tak isto je zrejmé, že také dôležité otázky možno iba spomenúť a nie širšie rozviesť v časove obmedzenej kázni.

Z bohatého obsahu pápežovho Posolstva k svetovému dňu pokoja treba ešte aspoň nakrátko spomenúť jednu požiadavku pre zachovanie pokoja v malej konkrétnej i vo väčšej národnej a nadnárodnej rodine, a to dôležitosť mravného zákona. Tu sa znovu ukazuje záujem Cirkvi o dobro celého ľudstva ako aj hlboké myslenie Benedikta XVI. On vychádza z tvrdenia, že „základnou podmienkou pokoja v jednotlivých rodinách je, že sa opierajú o solídny základ spoločne prežívaných duchovných a etických hodnôt“ (č.9). „Rodina žije v pokoji, ak sa všetky jej zložky podriaďujú jednej spoločnej norme: to totiž zabraňuje egoistickému individualizmu a spája jednotlivcov, čo podporuje ich harmonické spolužitie a cieľovo zameranú činnosť. Samo osebe jasné kritérium platí aj pre väčšie komunity: od tých miestnych po národné, ba až po samotné medzinárodné spoločenstvo. Na dosiahnutie pokoja je potrebný spoločný zákon, ktorý pomôže slobode, aby bola skutočne sama sebou a nielen slepou vôľou, a aby ochránila slabého pred svojvôľou silnejšieho. V rodine národov sa ukazujú mnohé svojvoľné postoje, či už v rámci jednotlivých štátov, alebo vo vzájomných vzťahoch medzi štátmi.... Je potrebné ešte raz zdôrazniť: sila musí byť vždy udržiavaná na uzde pomocou zákona, a to musí platiť aj vo vzťahoch medzi suverénnymi štátmi“ (č. 11). Ale aj ľudský zákon má byť spravodlivý a má sa riadiť nie tlakom a silou jednej skupiny, ale etickým, mravným zákonom založeným na prirodzenosti vecí. Bez zachovávanía eticko-mravných noriem aj v technológii, biológii, ekonomike a politike každý druh ľudskej rodiny stratí kompas a začne sa rozbiť a vzájomne poškodzovať, ba aj ničiť. Bez morálneho správania sa niet pokoja ani ľudského pokroku!

Záver

Toto sú len niektoré paberky široko koncipovaného Posolstva Svätého Otca, ktoré on končí výzvou na veriacich, „aby neprestajne prosili Boha o veľký dar pokoja. Kresťania vedia, že sa môžu, pokiaľ ide o nich, zveriť do príhovoru tej, ktorá je ako Matka Božieho Syna-ktorý sa stal telom pre spásu celého ľudstva-Matkou všetkých ľudí“.

Na dnešný dvojnásobný sviatok máme teda všetci o čom rozmýšľať a my veriaci o čo prosiť, aby pokoj panoval po celý Nový rok v našich rodinách i v ľudskej rodine. Všetkým obyvateľom Slovenska posielam Svätý Otec svoje zvláštne apoštolské požehnanie, ktoré vám s radosťou udelím v jeho mene na konci tejto sv. Omše. Ja spolu s vami prosím nebeského Otca slovami žalmu, ktorý sme pred chvíľou recitovali: „Bože, buď nám milostivý a žehnaj nás; a tvoja tvár nech žiari nad nami“ (Ž 67, 2). Amen

Jozef kardinál Tomko

TK KBS / snímka -pz

Prehliadka vinšov a kolied v Rakovci nad Ondavou

Čas medzi sviatkom Narodenia Pána a Novým rokom je príležitosťou na oživovanie ľudových tradícií a náboženského folklóru. V tomto duchu sa v sobotu 29. decembra uskutočnila duchovná prehliadka vinšov, hier a kolied v obci Rakovec nad Ondavou.

V programe vystúpilo osem umeleckých skupín v rôznych vekových kategóriách. Divákov zaujali mladí gubáši zo Strážskeho a Zemplínskej Teplice, ale aj predstavenie typickej rodinnej štedrej večere folklórnymi súbormi Rakovčan z Rakovca a Haburčanka z Habury. Spevom kolied sa prezentovali deti z Trebišova, Sečoviec a mládež z Humenného. Originálnymi vianočnými zvykosťami v rusínskom dialekte spestril podujatie mládežnícky zbor zo Stročina. Medzi prítomných zavítala aj známa interpretka ľudových piesní Anna Servická, ktorá svojím spevom potešila nejedno srdce. Na záver prehliadky sa so svojim hodnotiacim slovom prihovoril Michal Hospodár a Ernest Sirochman.

Podujatie vyvrcholilo slávením bohoslužby v miestnom farskom chráme, ktorej predsedal vладыka Milan Chatur, košický apoštolský exarcha. V kázni vладыka Milan uviedol, že pozemskí králi ako Herodes vládnú zbraňou, kým Ježiš – knieža pokoja vládne pokojom a láskou. Novonarodený Kristus zrušil hranice medzi človekom a Bohom a to je pravé posolstvo Vianoc: život bez bariér hriechu.

Prehliadka ponúkla vzájomnú konfrontáciu, inšpiráciu a duchovné i umelecké obohatenie. Spolok sv. Cyrila a Metoda pri tejto príležitosti vydal aj menšiu knižku s názvom *Christos raždajetsja*. Zostavovateľ Ján Poprik v nej zozbieral známe i menej známe vinše, paraliturgické piesne a hry s vianočnou tematikou. Okolo sto aktívnych účastníkov si prevzalo spomenutú knižku ako aj CD nosič s cirkevno-slovanskými koledami ako spomienku a vyjadriť túžbu po ďalšom ročníku podujatia.

Michal Hospodár

Prázdnne topánočky obetí potratov v banskobystrickej katedrále

28. decembra 2007 sa v banskobystrickej katedrále uskutočnilo celodiecézne stretnutie s hudobno-slovným programom na ochranu nenarodených detí.

Mons. Rudolf Baláž v rámci programu celebroidal sv. omšu, počas ktorej apeloval na svedomie rodičov i štátnikov, ktorí siahajú na život nenarodených, čím hrubo porušujú Božie prikázanie „Nezabiješ“.

„Aby sme spolu pozdvihli hlas na ochranu nenarodených detí, prichádzame s pásmom ‘Nechajte maličkých žiť’,“ uviedol program MUDr. Štefan Paľúch. Chránový zbor Holúbky z Kríža zo Žiaru nad Hronom pod vedením zbornajsterky Magdy Poloňovej venoval piesne živým i nenarodeným deťom a napokon i novonarodenému Ježiškovi v jasliach. Slovným sprievodom priblížili aj rozprávania nenarodeného dieťaťa - denník, ktorý sa končí dňom vykonaného potratu. Stredom Katedrály Sv. Františka Xaverského, kde sa program odohrával, viedli desiatky detských párov topánočiek. Prázdnne chlapčenské i dievčenské topánočky mali symbolizovať ľudí, ktorí nemôžu kráčať vo svete žijúcich, pretože im umelým potratom zabránili prísť na svet.

Diecézny biskup Rudolf Baláž v homílii uviedol, že „do roka je na malom Slovensku zavraždených asi 45.000 nevinných detí.“ Ako ďalej pripomenul, výpočty odborníkov odhadujú, že rukou Herodesa bolo v Betleheme v čase narodenia Krista zabitých asi 36 detí. V dnešnej dobe je však ročne usmrtených 50 miliónov detí.

Ďalej vyslovil otázku: „Ak kňazi, biskupi a Cirkev budú mlčať o tejto veci, načo sú na svete?“ Podľa jeho slov, Cirkev sa musí ozývať, lebo ide o porušenie piateho Božieho prikázania. „Okrem toho je to zverstvo,“ dodal biskup a upozornil na to, že ten, kto vidí nespravodlivosť a mlčí, sám pácha nespravodlivosť.

Banskobystrický biskup sa obrátil na otcov detí aby bránili potomstvo, ale i na štátnikov, ktorých - ak im svedomie dobre funguje - musí veľmi trápiť, že krajina je vo vojnovom stave.

Zuzana Juhaniaková

Vianoce spojené s výročím zboru

Na druhý vianočný sviatok, ktorý v byzantskom obrade prislúcha úcte presvätej Bohorodičky, navštívil vладыka Milan, apoštolský exarcha, farnosť Trebišov. K vianočnej atmosfére tohto farského spoločenstva sa pridala aj druhý dôvod slávnosti – oslava 10. výročia chránového Zboru archanjela Michala. Prítomných oslovil vладыka Milan analógiou udalosti zbúrání bariér a otvorenia medzištátnych hraníc. „Narodenie Krista prinieslo zbúrání bariér medzi človekom a Bohom. Zrušilo bariéru hriechu a tým umožnilo budovanie nového vzťahu medzi Bohom a celým ľudstvom. Aj zo strany človeka je potrebné odbúrať hriech a žiť v pravej duchovnej slobode.“

K dôstojnému sláveniu prispel jubilujúci zbor z Trebišova a pozvaný Zbor Chryzostomos z Vranova nad Topľou. Obidve telesá sa po sv. liturgii prezentovali vo vianočnom pásmo kolied.

Michal Hospodár